

FIRMELSEN

*Da han havde sagt det,
blæste han ånde i dem og sagde:
»Modtag Helligånden! «
Joh 20,22*

FORORD

Ethvert af kirkens syv sakramenter har sit specielle formål. Om firmelsens sakramente skrev pave Paul VI i sin indledning til det ny ritual:

"De, der er genfødt ved dåben, modtager ved firmelsens sakramente en gave, som ingen ord kan udtrykke, nemlig Helligånden selv. Således styrkes de med en særlig kraft og betegnes med sakramentets kendemærke. De knyttes mere fuldstændigt til kirken og overtager en strengere forpligtelse til som Kristi sande vidner at udbrede og forsvare troen både i ord og handling."

Firmelsen udruster - også hvis den gives til personer der endnu er unge - til den voksnes modne opgave i kirken og i verden. Helligånden kommer med sin kraft for at gøre mennesker mere fuldstændigt til Kristi disciple og til apostle for deres omverden.

Firmelsen meddeles ved, at biskoppen eller den af ham bemyndigede præst, lægger hånden på firmandens hoved og salver hans pande med korsets tegn, idet han siger: "Vær beseglet med Helligånden, Guds gave".

Salven minder om, at ordet "Kristus" betyder "den Salvede", og at Jesus selv fremfor alle andre var salvet med Helligånden. Han gjorde følgende tekst fra profeten Esajas til program for sit offentlige liv: "Herrens ånd er over mig, fordi han har salvet mig. Han har sendt mig for at bringe godt budskab til fattige, for at udråbe frigivelse for fanger og syn til blinde, for at sætte undertrykte i frihed, for at udråbe et nådeår fra Herren." (Luk 4,18-19)

Jesus ønskede, at den gerning, han selv begyndte i Helligåndens kraft, skulle fortsætte efter hans død. Derfor sendte han pinsedag Helligånden i form af ildtunger ned over sine disciple.

Pinsefesten var en afgørende begivenhed for den kristne kirke. Peter holdt sin første missionsprædiken for jøderne. Han forklarede, at profeten Joels ord var gået i opfyldelse: "Det skal ske i de sidste dage, siger Gud: Jeg vil udgyde af min ånd over alle mennesker. Jeres sønner og døtre skal profetere, jeres unge skal se syner, jeres gamle skal have drømme. Selv over mine trælle og trælkvinder vil jeg udgyde min ånd i de dage, og de skal profetere." (ApG 2,17-18)

De første kristne menigheder var klar over, at de blev Guds børn og modtog Guds Ånd ved dåben. Alligevel kendte de til en ceremoni, foruden dåben, hvor de ved

apostlenes håndspålæggelse modtog Helligånden i endnu større kraft og fylde.

I de første årtier efter Kristi død og opstandelse boede apostlene endnu i Jerusalem. Da de hørte om nogle folk i Samaria, som var blevet døbt, sendte de Peter og Johannes derhen. Disse nye kristne havde nemlig endnu ikke modtaget Helligånden ved apostlenes håndspålæggelse, men blot ved dåben. Derfor drog de to apostle af sted og lagde hænderne på Samaritanerne, så de modtog Helligånden (Jf. ApG 8,14-17).

På samme måde læser vi i Apostlenes Gerninger om 12 mennesker i Efesos, som bliver omvendt til kristendommen. Efter at de var blevet døbt, lagde Paulus hænderne på dem, så Helligånden kom over dem, og de talte i tunger og profeterede (Jf. ApG 19,1-7).

Jesus lovede sine venner, at han ville sende Helligånden over dem, så de ville blive fyldt med kraft fra det høje (Jf. Luk 24,49). Han sagde: "Men I skal få kraft, når Helligånden kommer over jer, og I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og lige til jordens ende." (ApG. 1,8)

For de første kristne blev Jesu løfte opfyldt pinsesøndag; men løftet gælder endnu for os, som lever i dag. Han vil stadig sende sin And for at de kristne skal blive hans vidner. Ned gennem århundrederne opfylder Kristus sit løfte ved meddelelsen af firmelsens sakramente.

Vore menigheder og hele vort kirkeliv trænger altid til fornyelse. Vi har brug for Helligåndens ild og flammetunger, så vi kan komme til at ligne Kristus og bringe ham videre til andre. Enhver, der skal firmes, må forstå, hvor vigtigt det sakramente er, som han modtager. Helligånden, Guds gave, kommer over ham, for at han mere og mere skal ligne Jesus Kristus. Det gælder om, at hver enkelt firmand, og at vi alle som kirke og fællesskab, åbner os for Helligånden og er beredvillige til at modtage ham:

»Kom, Helligånd, opfyld dine troendes hjerter og antænd i dem din kærligheds ild!«

Bearbejdet udgave af Hans L. Martensen forord til udgaven fra 1973.

MESSE MED FIRMELSENS SAKRAMENTE

Firmelsens sakramente meddeles normalt under messen. Messens forløb, firmelsens placering og ritualets ordlyd fremgår af det følgende.

Indgangssalme

INDLEDNING

Korstegn og hilsen

Syndsbekendelse

Kyrie

Lovsangen til Guds ære (Gloria)

Dagens bøn

ORDETS LITURGI

Læsninger

Evangelium

Prædiken

FIRMELSEN

Hvis firmanderne ikke er blevet præsenteret for biskoppen før prædikenen, gøres det nu.

BEKRÆFTELSE AF DÅBSPAGTEN

Firmanderne kaldes frem.

Biskop: Før I nu modtager Helligånden, må I bekræfte jeres dåbspagt!

Forsager I djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen?

Firmanderne i fællesskab:

Firmander: Ja, jeg forsager.

Biskop: Tror I på Gud, den almægtige Fader, himlens og jordens skaber?

Firmander: Ja, jeg tror.

Biskop: Tror I på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er født af Jomfru Maria, som har lidt og er blevet begravet, som opstod fra de døde og sidder ved Faderens højre?

Firmander: Ja, jeg tror.

Biskop: Tror I på Helligånden, Herren og Levendegøreren, som i dag ved firmelsens sakramente på en særlig måde meddeles jer, ligesom til apostlene på Pinsedagen?

Firmander: Ja, jeg tror.

Biskop: Tror I på den hellige katolske Kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv?

Firmander: Ja, jeg tror.

Biskop: Dette er Kirkens tro.

Firmander og menighed sammen: Ja, det er vor tro, som vi frimodigt bekender i Kristus Jesus, vor Herre.

BØN OVER FIRMANDERNE

Biskop: Kære kristne! Lad os bede for disse firmander, som fik barnekår hos Gud, da de i dåben blev genfødt til det evige liv, at Gud Fader den Almægtige nådigt må udgyde Helligånden over dem, for at Helligånden må styrke dem med sine rige gaver og ved sin salvelse ligedan dem med Kristus, Guds Søn!

Med hænderne rakt ud over firmanderne beder biskoppen derpå:

Biskop: Almægtige Gud, vor Herre Jesu Kristi Fader, du har genfødt disse dine tjenere af vand og Helligånd og udfriet dem fra synden. Vi beder dig: Send Helligånden, Talsmanden, til dem, giv dem visdoms og forstands Ånd, råds og styrkes Ånd, kundskabs og fromheds Ånd, og opfyld dem med gudsfrygts Ånd. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen!

Hvis fadderne ikke er kommet op til firmanderne, gør de det nu.

HÅNDSPÅLÆGGELSE OG SALVELSE

Firmanden knæler ned, og fadderer lægger højre hånd på firmandens højre skulder og meddeler biskoppen firmandens navn (eller firmelsesnavn), eller firmanden gør det selv.

Biskoppen dypper højre hånds tommelfinger i krisamolien, lægger hånden på firmandens hoved og tegner med tommelfingeren korsets tegn på firmandens pande, idet han siger:

Biskop: N., VÆR BESEGLET MED HELLIGÅNDEN, GUDS GAVE.

Firmand: Amen.

FREDSHILSEN

Firmelseshandlingen afsluttes ved, at biskoppen omfavner firmanden.

Biskop: Fred være med dig.

Firmand: Amen.

MENIGHEDENS FORBØNNER

Biskop: Kære kristne, lad os bønfalde Gud Fader, den Almægtige. Måtte vi være ét i vor bøn, ligesom vi er ét i den tro, det håb og den kærlighed, der udgår fra hans hellige Ånd.

F: For dem, som i dag er blevet styrket ved meddelelsen af Helligånden, at de må blive rodfæstet i troen og grundfæstet i kærligheden, således at de ved deres livsførelse må aflægge vidnesbyrd om Kristus, vor Herre.

Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

F: For deres forældre, faddere og alle, som har haft ansvar for deres oplæring i troen, at de fremdeles i ord og eksempel må opmuntre dem til at følge Kristus efter.

Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

F: For Guds hellige Kirke i enhed med vor pave **N.**, vor biskop **N.** og med alle biskopper, at den forsamlet i Helligånden må vokse i troens og kærlighedens enhed og udbredes indtil Herrens genkomst.

Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

F: For hele verden, at alle mennesker, som har én og samme Skaber og Fader, må erkende, at de er brødre uanset race og nationalitet, og at de af oprigtigt hjerte må søge Guds rige, som er fred og glæde i Helligånden.

Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

Biskop: Gud, det er din vilje, at Helligånden ved apostlene og deres efterfølgere meddeles alle troende. Hør nådigt vor bøn og fuldbyrd også i dag i de troendes hjerter, hvad du bevirkede, da evangeliet blev forkyndt i Kirkens første tider.

Det beder vi om ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Herefter fortsætter messen på sædvanlig vis.

EUKARISTIEN

Frembærelsen af gaverne

Bøn over gaverne

Den eukaristiske bøn

KOMMUNIONEN

Herrens bøn

Bøn og fredshilsen

Brødsbrydelse

Kommunionen (Altergang)

Afsluttende bøn

MESSENS AFSLUTNING

VELSIGNELSE

Biskop: Gud, den almægtige Fader, som har genfødt jer af vand og Helligånd og skænket jer barnekår, velsigne og bevare jer i sin kærlighed.

Alle: Amen.

Biskop: Guds enbårne Søn, som har lovet, at sandhedens Ånd altid vil blive i Kirken, velsigne jer og styrke jer med sin kraft i bekendelsen af den sande tro.

Alle: Amen.

Biskop: Helligånden, som tændte kærlighedens ild i disciplenes hjerter, velsigne jer og føre jer, som han har samlet til et, til glæden i Guds rige.

Alle: Amen.

Biskop: Den almægtige Gud, Fader, Søn ✠ og Helligånd velsigne jer.

Alle: Amen.

BORTSENDELSE

Biskoppen eller diakonen sender menigheden bort med ordene:

Gå ud med Kristi fred.

Alle: Gud ske tak og lov.

Udgangssalme

OM KOMMUNION

At deltage i kommunionen (nadveren) i Den katolske Kirke betyder, at man er i fuldt fællesskab med den, deler dens tro, lære og liv. Derfor er det kun katolikker, der kan modtage kommunionen. Ikke-katolikker er dog velkomne til at modtage en velsignelse. Ønsket om velsignelsen udtrykkes ved, at man træder frem sammen med altergæsterne og lægger sin højre hånd på venstre skulder, når man står foran præsten.

FOTOGRAFERING

For ikke at forstyrre firmelseshandlingen bedes man venligst udelukkende fotografere fra sin plads. Der vil være lejlighed til at tage gruppebilleder efter firmelsen. Respekter eventuelle strengere regler i den lokale kirke.

Bispedømmet København Den katolske Kirke i Danmark

Dette hæfte er udgivet af Pastoral-Centret, Den katolske Kirke i Danmark. Det kan downloades eller bestilles på www.pastoralcentret.dk/firmelsen.